

Sygn. akt VI Ga 196/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc (spraw.)

Sędziowie: SO Renata Bober

SO Marta Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: **Kancelaria (...) S.A. w Ł.**

przeciwko: **J. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w P. V Wydziału Gospodarczego z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt V GC 308/15

I. oddała apelację,

II. zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powoda Kancelaria (...) S.A. w Ł. kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. VI Ga 196/16

Uzasadnienie wzroku z dnia 27.09.2016r.

Powód Kancelaria (...) S.A. w Ł. wniósł w (...) pozew przeciwko J. S. o zapłatę kwoty 17.370,54 zł z ustawowymi odsetkami i kosztów procesu tytułem ceny za sprzedany pozwanemu towar w postaci desek do prasowania. Uzasadnił, iż powód nabył od sprzedawcy w drodze umowy cesji powyższą wierzytelność.

Pozwany złożył sprzeciw (...) i wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów, zawniósł dowód z zeznań świadków i stron oraz dokumentów prywatnych i uzasadnił, iż strony zawarły umowę komisną, zgodnie z którą pozwany przyjął towar od spółki (...) sp. z o.o. i po dokonaniu sprzedaży towaru przez pozwanego miała być wystawiona korekta faktury, a rozliczenie dokonane na koniec roku 2014. Pismem z dnia 05.01.2015r. pozwany wezwał spółkę (...) do odbioru towaru oddanego w komis i dokonania rozliczeń oraz wystawienia stosownej korekty faktury Vat, na (...) spółka (...) nie udzieliła odpowiedzi.

Po przekazaniu sprawy do SR w P. na podst. art. 505³⁶ § 1 kpc sąd wezwał pełnomocnika powoda o pełnomocnictwo i złożenie pozwu w formie pisemnej w dwóch egzemplarzach, co powód wykonał w terminie ustawowym. Zarządzeniem z dnia 18.12.2015r. przewodniczący wyznaczył termin rozprawy na dzień 02.02.2016r., zawiadomił o powyższej

pełnomocników stron , przy czym pełnomocnikowi powoda doręczył kopię sprzeciwu z (...) i określił 14 dni do ustosunkowania się do treści sprzeciwu, a pełnomocnikowi pozwanego doręczył odpis pozwu i zobowiązał go do złożenia w terminie 14 dni pisemnego sprzeciwu w dwóch egz. p/r zwrotu (zarządzenie k. 56).

Z prezentatą sądu 26.01.2016r. powód złożył stosowne pismo, w którym zaprzeczył, iż strony zawarły umowę komisju, zawnioskował dowód z zeznań świadka. Dnia 02.02.2016r. Sąd na rozprawie dopuścił dowody z dokumentów zawnioskowane przez powoda, oddalił wnioski dowodowe zawarte w sprzeciwie wniesionym w (...) z uwagi na nieuzupełnienie braków wniesionego sprzeciwu, a powód cofnął dowód z zeznań świadka. Przewodniczący zamknął rozprawę, wydał i ogłosił wyrok , uwzględniający powództwo w całości. Na rozprawie nie był obecny pełnomocnik pozwanego mimo prawidłowego zawiadomienia. Z prezentatą sądu 02.02.2016r. godz. 07:55 wpłynęła odpowiedź na pozew pozwanego (nadana w UP w dniu 28.01.16r. , a więc w terminie 14 wyznaczonym przez Przewodniczącego do uzupełnienia sprzeciwu), który w całości podtrzymał treść i wnioski dowodowe sprzeciwu z (...), zaś z prezentatą sądu 02.02.2016r. godz.: 08:05 wpłynęło do sądu pismo pozwanego (nadane również w dniu 28.01.16r.) z wnioskiem o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 02.02.2016r. z wnioskiem o usprawiedliwienie nieobecności pełnomocnika pozwanego z uwagi na wyznaczoną na dzień 02.02.2016r. wizytę kontrolną i niepoprawiający się stan zdrowia pełnomocnika. Do pisma pełnomocnik dołączył zaświadczenie lekarza sądowego z daty 19.01.2016r. poświadczające, iż nie może stawić się w SO w Ł. w dniu 20.01.2016r. , a przewidywany termin stawienia się został wskazany przez lekarza sądowego na 02.02.2016r. (k. 92 akt). W/w pismo procesowe o odroczenie rozprawy nosiło datę 19.01.2016r. (k. 90 akt).

W uzasadnieniu wyroku sąd wskazał , iż strony w dniu 18.02.2014r. zawarły umowę sprzedaży desek do prasowania za cenę 16.345,22 zł brutto, które zostały pozwanemu dostarczone i wystawiona faktura sprzedaży z 45-cio- dniowym terminem płatności. W dniu 30.09.2014r. powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelność od sprzedawcy (...) sp.z o.o. W dniu 03.11.2014r. pozwany dokonał wpłaty na poczet faktury w kwocie 980 zł, która została zaliczona na wymagalne odsetki ustawowe. W rozważaniach prawnych SR wskazując na podstawę prawną żądania pozwu: art. 535 kc uzasadnił , iż faktura Vat podpisana i odebrana przez osobę upoważnioną do tego ze strony pozwanego (pracownik pozwanego T. G.) była wystarczającym źródłem zobowiązania pozwanego, bowiem w obrocie gospodarczym fv potwierdza zawarcie i istnienie zobowiązania między przedsiębiorcami, pozwany zaś nie wykazał, by z poprzednikiem prawnym zawarł umowę komisju. Niesporne było, iż pozwany otrzymał towar wskazany w fakturze, która nie zawierała żadnych adnotacji odnośnie komisju.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył pozwany. Zarzucił naruszenie:

- art. 214 § 1 kpc w zw. z art. 3771 § 5 kpc w zw. z art. 165 § 1 kpc poprzez nieodroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 02.02.2014r. pomimo wystąpienia przeszkód uniemożliwiających pełnomocnikowi stawiennictwo na rozprawę, pomimo iż dnia 28.01.2016r. nadał pismo o odroczenie rozprawy, które dotarło do sądu przed rozpoczęciem rozprawy, co uniemożliwiło pozwanemu obronę swych praw,

- art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 379 § 5 kpc w zw. z art. 207 § 1 kpc w zw. z art. 165 § 1 kpc poprzez pominięcie treści odpowiedzi na pozew i nie rozpoznanie składanych przez pozwanego wniosków dowodowych, brak sprawdzenia, czy takowa odpowiedź wpłynęła do sądu, co skutkowało nieuwzględnieniem stanowiska pozwanego, nieprzeprowadzeniem postępowania dowodowego, co pozbawiło pozwanego prawa do obrony,

- art. 130 § 1 k. p. c. w związku z art. 126 § 1 k. p. c. w związku z art. 128 § 1 oraz § 2 k. p. c. poprzez zamieszczenie pod zawiadomieniem pełnomocnika pozwanego wraz z którym został przesłany odpis pozwu wraz z załącznikami informacji o treści: „Sąd zobowiązuje Panią do złożenia w terminie 14 dni pod rygorem zwrotu pisemnego sprzeciwu w dwóch egzemplarzach” pomimo prawidłowego wniesienia przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 21 maja 2015 r., bez żadnych braków formalnych,

- art. 505 (36) § 1 k. p. c. w związku z art. 505 (37) § 1 k. p. c. w związku z art. 503 § 1 k. p. c. w związku z art. 505 § 1 k. p. c. w związku z art. 505 (28) k. p. c. poprzez przyjęcie, iż konieczne było uzupełnienie braków sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 21 maja 2015 r. i „oddalenie wniosków dowodowych zawartych w sprzeciwie z uwagi na

nieuzupełnienie braków sprzeciwu” pomimo wcześniejszego odczytania sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 21 maja 2015 r. i pomimo prawidłowego wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty przez pozwanego, do sądu który wydał nakaz zapłaty, który to sprzeciw został uznany za skutecznie wniesiony, co w konsekwencji doprowadziło do wydania zarządzenia o utracie mocy nakazu zapłaty (29.05.2015 r.), a następnie wyznaczeniu rozprawy, której termin został wskazany na dzień 2 lutego 2016 r. godz. 9:00 co w sytuacji „braków wniesionego sprzeciwu” od nakazu zapłaty z dnia 21 maja 2015 r. nie byłoby możliwe i jeśli w ogóle mówić o brakach sprzeciwu (co de facto w niniejszej sprawie nie powinno mieć miejsca) to winno skutkować jego zwrotem, a na pewno nie oddaleniem wniosków dowodowych;

- art. 206 § 2 oraz art. 207 § 1 k. p. c. poprzez doręczenie pozwanemu pozwu z dnia 9 grudnia 2015 r. i zaniechanie pouczenia pozwanego o wskazanych w pkt. 1-3 przepisu art. 206 § 2 k. p. c. uprawnieniach, skutkach i możliwościach, w szczególności w zakresie wniesienia odpowiedzi na pozew oraz skierowanie błędnego pouczenia o konieczności wniesienia „pisemnego sprzeciwu w dwóch egzemplarzach”, który to sprzeciw złożony został na piśmie do właściwego sądu - tego który wydał nakaz zapłaty, do którego wniesiono sprzeciw;

- art. 217 § 1 k. p. c. w związku z art. 227 k. p. c. poprzez oddalenie wszystkich wniosków dowodowych strony pozwanej, w tym dowodów z dokumentów z uwagi na „nieuzupełnienie braków wniesionego sprzeciwu”, które to wnioski służyły wykazaniu istotnych dla sprawy okoliczności w związku z zakwestionowaniem przez pozwanego dochodzonych przez pozwanego kwot, które rzekomo miały wynikać z faktur) VAT nr (...), wpłaty przez pozwanego kwoty 980 zł, umowy cesji z dnia 28. 10. 2014 r. oraz pism powoda z dnia 30.10.2014, 28.11.2014, 18.12.2014 r. oraz nierozpoznanie wniosków dowodowych pozwanego zgłoszonych w odpowiedzi na pozew;

- art. 233 § 1 k. p. c. poprzez całkowicie dowolną w miejsce swobodnej ocenę dowodów, o przeprowadzenie których wnosił powód, dokonaną z pominięciem zasad logicznego rozumowania, wiedzy i doświadczenia życiowego, a polegającą na ustaleniu całości okoliczności sprawy wyłącznie o dokumenty wygenerowane przez powoda, którym pozwany, wbrew ustaleniom Sądu, zaprzeczył i które już kwestionował w pismach kierowanych jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania z pominięciem twierdzeń pozwanego i zgłaszanych przez niego dowodów;

- art. 535 kodeksu cywilnego poprzez jego nieprawidłową wykładnię wynikającą z niczym nie popartego stwierdzenia, iż strony niniejszego postępowania łączyła umowa sprzedaży, podczas gdy okoliczność taka nie wynika w szczególności z treści faktury (...), czy umowy cesji powierniczej z dnia 28. 10. 2014 r.

Mając na uwadze powyższe wniósł:

- o uchylenie zapadłego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, albowiem postępowanie to dotknięte jest nieważnością oraz z uwagi na nierozpoznanie przez sąd sprawy co do istoty, gdzie pozostało w niniejszym postępowaniu wiele niewyjaśnionych kwestii, istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania, co do których zgłaszane były wnioski dowodowe, oddalane przez Sąd z uwagi na „nieuzupełnienie braków wniesionego sprzeciwu”;

- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego za drugą instancję według norm przepisanych;

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu na swoją rzecz i uzasadnił, iż pełnomocnik pozwanego został zawiadomiony o terminie rozprawy w dniu 14.01.2016r. i nie dysponował na dzień rozprawy wystawionym przez lekarza sądowego zaświadczeniem, potwierdzającym niemożność stawienia się na rozprawie, a inne powody, które uniemożliwiły stawiennictwo na rozprawę, nie mogły być podstawą do uznania, iż pełnomocnik pozwanego nie mógł ustanowić substytutu.

Przed rozprawą apelacyjną w dniu 23.09.2016r. do SO w Rzeszowie wpłynęło pismo pełnomocnika pozwanego z wnioskiem odroczenie rozprawy apelacyjnej z uwagi na chorobę pełnomocnika. Do wniosku załączono zaświadczenie

lekarza sądowego z dnia 14.09.2016r., potwierdzające niemożność stawiennictwa pełnomocnika na rozprawę w dniu 15.09.2016r. przed SO w Ł., gdzie przewidywany termin zdolności do stawienia się w sądzie został wskazany na 28.09.2016r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało uzasadnić oddalenie wniosku o odroczenie rozprawy apelacyjnej. Zgodnie z art. 214¹ § 1 kpc usprawiedliwienie niestawiennictwa na rozprawę z powodu choroby pełnomocnika wymaga przedstawienia zaświadczenia lekarza sądowego. Zaświadczenie takie przedłożone przez pełnomocnika pozwanego potwierdzało jedynie niemożność stawienia się na rozprawę z powodu choroby na dzień 15.09.2016r. Tzw. „przewidywany termin zdolności do stawienia się do sądu” nie wskazuje a contrario, iż przed jego upływem pełnomocnik nie był zdolny z uwagi na stan zdrowia do stawienia się w sądzie. Termin ten wpisywany przez lekarza sądowego w zaświadczeniu jest jedynie prognozą i ma na celu umożliwić sądowi ustalenie kolejnego terminu rozprawy tak, by mogła się ona odbyć z udziałem osoby objętej zaświadczeniem lekarskim. Pełnomocnik pozwanego nie przedłożył zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na rozprawę apelacyjną w dniu 27.09.2016r., co pozwoliło sądowi na przeprowadzenie rozprawy i wydanie wyroku, bez konieczności odroczenia rozprawy.

Przechodząc do zarzutów apelacyjnych sąd II instancji uznał, iż nie doszło w sprawie do pozbawienia pozwanego prawa do obrony (art. 379 pkt 5 kpc). Wprawdzie odpowiedź na pozew oraz wniosek o odroczenie rozprawy zostały złożone w terminie i przed rozprawą do sądu rejonowego, niemniej pełnomocnik pozwanego nie usprawiedliwił w sposób wymagany przepisem art. 214¹ § 1 kpc niemożności stawienia się na rozprawę w dniu 02.02.2016r. Zaświadczenie lekarza sądowego bowiem nie potwierdzało, iż w tym dniu pełnomocnik z uwagi na stan zdrowia nie mógł stawić się w sądzie, pełnomocnik pozwanego nie przedłożył również ewentualnego późniejszego zaświadczenia lekarza sądowego w tym przedmiocie, co oznacza, iż jego twierdzenia zgłoszone we wniosku o odroczenie rozprawy z powodu niemożności stawienia się na rozprawę w dniu 02.02.2016r. były całkowicie gosłowne. Wprawdzie sąd pominął wszystkie twierdzenia i dowody zgłoszone przez pozwanego w sprzeciwie w (...) mimo, iż pełnomocnik pozwanego w terminie złożył odpowiedź na pozew, którą należało potraktować jako kolejne pismo procesowe w sprawie (nieprawidłowym było wezwanie przez przewodniczącego pełnomocnika pozwanego do przedłożenia sprzeciwu w formie pisemnej, skoro takowy sprzeciw został złożony w (...) z wszystkimi wymogami formalnymi, a zgodnie z Rozp. MS z dnia 23.02.2007r. Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, tj. § 272 d. 3 pomocniczy zbiór dokumentów podlega przesłaniu do sądu wg właściwości ogólnej na żądanie tego sądu i dokumenty włącza się do akt), niemniej pełnomocnik pozwanego został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, nie było żadnych przeszkód, by w niej uczestniczył, nie było też przeszkód do ustanowienia substytutu, skoro pełnomocnictwo procesowe złożone przy sprzeciwie w upu nie zawierało ograniczenia w swej treści (art. 91 pkt 3 kpc). Będąc obecnym na rozprawie pełnomocnik pozwanego miał obowiązek złożyć zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 kpc co do pominięcia twierdzeń i dowodów pozwanego zgłoszonych w sprzeciwie, co było warunkiem koniecznym do skutecznego wywiedzenia stosownych zarzutów na etapie postępowania apelacyjnego. Dodać należy, iż oddalenie wniosków dowodowych strony, czy też pominięcie jej twierdzeń nie stanowi samo przez się pozbawienia strony do obrony, a nieprawidłowość decyzji procesowej sądu w tym przedmiocie może być skutecznie kwestionowana przez stronę tylko w trybie art. 162 kpc. Odnosząc się do dalszych zarzutów apelacji merytorycznie były one zasadne w zakresie, iż nie było podstaw do wzywania o uzupełnienie braków sprzeciwu, skoro sprzeciw w epu był skutecznie złożony i nie miał żadnych braków formalnych, pozwany zachował nawet formę pisemną, o czym sąd winien był powziąć wiedzę po zwróceniu się do sądu upu o pomocniczy zbiór dokumentów. Niemniej w/w uchybienie procesowe sądu wymagało złożenia przez zawodowego pełnomocnika na rozprawie zastrzeżenia w trybie art. 162 kpc, czego pełnomocnik ten pozbawił się niejako „na własne życzenie”, wskutek nieusprawiedliwionego zgodnie z wymogiem art. 214¹ §1 kpc niestawiennictwa na rozprawę w dniu 02.02.2016r. W konsekwencji nie doszło też do naruszenia przez sąd I instancji art. 233 § 1 kpc, bowiem sąd dysponując jedynie materiałem dowodowym, zgłoszonym przez powoda i dopuszczonym przez sąd na rozprawie, dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie łączącego strony stosunku prawnego jako umowy sprzedaży. Prawidłowo też sąd rejonowy rozłożył ciężar dowodu w myśl art. 6 kc, a mianowicie, jeśli pozwany powoływał się na zawarcie między stronami umowy komis, winien powyższe udowodnić stosownymi

dowodami, czego nie uczynił, bowiem wnioski dowodowe pozwanego zostały przez sąd oddalone, a postanowienie to nie zostało skutecznie przez pełnomocnika pozwanego podważone wedle zasad art. 162 kpc. Nie wywołał też skutku prawnego w postaci uchylecia wyroku sądu rejonowego zarzut apelacyjny o zaniechaniu pouczeniu pozwanego po doręczeniu jego pełnomocnikowi pisemnego pozwu o prawie do złożenia odpowiedzi na pozew i skutkach niepodjęcia tej czynności (art. 206 § 2 pkt 1-3 kpc), skoro w sprawie pozwany już na etapie epu ustanowił zawodowego pełnomocnika, który zresztą w terminie wyznaczonym 14 dni taką „odpowiedź na pozew” złożył. Zresztą sąd okręgowy nie podziela stanowiska skarżącego, iż w tym postępowaniu obowiązkiem sądu, a uprawnieniem pozwanego było skorzystanie z instytucji „odpowiedzi na pozew”. Sprawa została wszczęta w epu, gdzie został złożony skutecznie w tamtym postępowaniu sprzeciw jako pierwsze w sprawie pismo procesowe pozwanego, zatem nie może być na kolejnym etapie sprawy: tzw. postępowania procesowego powrotu do instytucji odpowiedzi na pozew jako pierwszego pisma procesowego ze skutkiem wyroku zaocznego. Sąd natomiast winien był zobowiązać pełnomocnika pozwanego do ustosunkowania się do pisma procesowego powoda, mylnie zatytułowanego pozewem (pozew został bowiem złożony w epu), w wyznaczonym terminie p/r zwrotu pisma złożonego po terminie (art. 207 § 7 kpc). Dodać też należy, iż sąd rejonowy niezasadnie oddalił wnioski dowodowe zgłoszone w sprzeciwie w epu, skoro sprzeciw ten został skutecznie złożony, niemniej nieobecność pełnomocnika pozwanego na rozprawie , czego skutkiem był brak stosownego zastrzeżenia wedle art. 162 kpc, uniemożliwił sądowi II instancji uwzględnienie zarzutu apelacyjnego w tym przedmiocie.

Z tych względów apelacja pozwanego została oddalona jako bezzasadna na podst. art. 385 kpc .

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podst. art. 108 kpc w zw z art. 98 § 1 i 3 kpc . Na koszty po stronie powoda jako wygrywającego postępowanie w II Instancji złożyła się połowa min. stawki wg Rozp. MS z dnia 22.10.2015r., obowiązującego od dnia 01.01.2016r. przy w.p.z. 17.371 zł , skoro apelacja została złożona po dacie wejścia w życie niniejszego Rozporządzenia.